

USTAWA

z dnia 12 stycznia 1991 r.

o podatkach i opłatach lokalnych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych, podatku od posiadania psów oraz opłatach lokalnych: targowej, miejscowej i administracyjnej.

Rozdział 2

Podatek od nieruchomości

Art. 2. Obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości ciąży na osobach fizycznych, osobach prawnych oraz jednostkach organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, które:

- 1) są właścicielami lub samoistnymi posiadaczami nieruchomości albo obiektów budowlanych nie złączonych trwale z gruntem,
- 2) są posiadaczami zależnymi lub zarządzają nieruchomością albo obiektami budowlanymi nie złączonymi trwale z gruntem, stanowiącymi własność Skarbu Państwa lub gminy, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem albo z zarządu ustanowionego przez właściciela,
- 3) posiadają bez tytułu prawnego nieruchomości lub obiekty budowlane nie złączone trwale z gruntem, stanowiące własność Skarbu Państwa lub gminy,
- 4) są użytkownikami wieczystymi nieruchomości.

Art. 3. 1. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają:

- 1) budynki lub ich części,
- 2) budowle związane wyłącznie z prowadzeniem działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza lub leśna,
- 3) grunty nie objęte przepisami o podatku rolnym,

4) grunty objęte przepisami o podatku rolnym, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza lub leśna.

2. Za działalność rolniczą, w rozumieniu ustawy, uważa się produkcję roślinną i zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcję zwierzęcą typu przemysłowego fermowego oraz hodowlę ryb.

3. Za działalność leśną, w rozumieniu ustawy, uważa się działalność posiadaczy i zarządców lasów w zakresie urządzania lasu, utrzymywania i powiększania zasobów i upraw leśnych, pozyskiwania — z wyjątkiem skupu — drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów w stanie nie przerobionym.

4. Za budynek, w rozumieniu ustawy, uważa się obiekt budowlany umocowany w ziemi lub na ziemi, posiadający ściany lub słupy albo filary oraz pokrycie dachowe.

Art. 4. 1. Podstawę opodatkowania stanowi:

- 1) dla budynków lub ich części — powierzchnia użytkowa,
- 2) dla budowli — ich wartość początkowa określona według zasad przewidzianych w odrębnych przepisach dla celów amortyzacji, chociażby były one całkowicie zamortyzowane,
- 3) dla gruntów — powierzchnia tych gruntów.

2. Za powierzchnię użytkową budynku, w rozumieniu ustawy, uważa się powierzchnię mierzoną po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych oraz szybów dźwigów.

3. Powierzchnię pomieszczeń lub ich części oraz część kondygnacji o wysokości w świetle od 1,40 m do 2,20 m zalicza się do powierzchni użytkowej budynku w 50%, a jeżeli wysokość jest mniejsza niż 1,40 m, powierzchnię tę pomija się.

Art. 5. 1. Rada gminy określa wysokość stawek podatku od nieruchomości, z tym że podatek ten nie może przekroczyć rocznie:

- 1) od budynków mieszkalnych lub ich części — 400 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,
- 2) od budynków lub ich części związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą inną niż rolnicza lub leśna oraz od części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej — 15.000 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,
- 3) od pozostałych budynków lub ich części — 5.000 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,
- 4) od budowli — 2% ich wartości,
- 5) od 1 m² powierzchni gruntów:
 - a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem związanych z budynkami mieszkalnymi — 500 zł,
 - b) pozostałych — 50 zł.

2. Za grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej uważa się grunty zabudowane i nie zabudowane, służące prowadzonej działalności gospodarczej, a w szczególności:

- 1) grunty pod budynkami produkcyjnymi, magazynowymi, administracyjnymi, socjalnymi i hotelowymi,
- 2) grunty pod budowlami i urządzeniami,
- 3) grunty zajęte na drogi wewnętrzne i place manewrowe, place składowe, zieleńce oraz tereny, na których są lub mają być realizowane zadania inwestycyjne.

Art. 6. 1. Obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku.

2. Jeżeli okolicznością, od której jest uzależniony obowiązek podatkowy, jest istnienie budowli albo budynku lub jego części, obowiązek podatkowy powstaje z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budynku lub jego części przed ich ostatecznym wykończeniem.

3. Jeżeli w ciągu roku podatkowego nastąpiła zmiana sposobu wykorzystywania budynku albo gruntu lub ich części, mająca wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku, podatek ulega obniżeniu lub podwyższeniu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ta zmiana.

4. Obowiązek podatkowy wygasa z upływem miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające ten obowiązek.

5. Jeżeli obowiązek podatkowy powstał lub wygasł w ciągu roku, podatek za ten rok ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek.

6. Osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, z wyjątkiem wymienionych w ust. 8, są obowiązane złożyć właściwemu organowi gminy wykaz nieruchomości, sporządzony na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku w podatku od nieruchomości oraz informować ten organ o zaistnieniu zmian, o których mowa w ust. 3, w terminie 14 dni od ich zaistnienia.

7. Podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób i jednostek wymienionych w ust. 6 ustala, w drodze decyzji, wójt (burmistrz, prezydent) właściwy ze względu na miejsce

położenia nieruchomości. Podatek jest płatny w ratach, w terminach: do dnia 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada roku podatkowego.

8. Osoby prawne oraz państwowe jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej są obowiązane:

- 1) składać organowi gminy właściwemu ze względu na miejsce położenia nieruchomości deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według wzoru ustalonego przez Ministra Finansów, do dnia 15 stycznia tego roku, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu — w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku; w razie zaistnienia zmian, o których mowa w ust. 3, skorygować odpowiednio deklaracje w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych zmian,
- 2) wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości — bez wezwania — na rachunek budżetu właściwej gminy za poszczególne miesiące w terminie od dnia 15 każdego miesiąca.

9. Rada gminy może zarządzać pobór podatku od nieruchomości od osób wymienionych w ust. 6 w drodze inkasa oraz określać inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Art. 7. 1. Zwalnia się od podatku od nieruchomości:

- 1) nieruchomości lub ich części zajęte na potrzeby organów i administracji samorządu terytorialnego,
- 2) pod warunkiem wzajemności — nieruchomości będące własnością państw obcych lub organizacji międzynarodowych albo przekazane im w użytkowanie wieczyste, przeznaczone na siedziby przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i innych misji korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych,
- 3) drogi publiczne wraz z zajętymi przez nie gruntami oraz pasami drogowymi,
- 4) budowle wykorzystywane wyłącznie na potrzeby publicznego transportu kolejowego i zajęte pod nie grunty oraz budowle wykorzystywane wyłącznie na potrzeby lotnisk, portów morskich i rzecznych,
- 5) budowle wykorzystywane bezpośrednio do wytwarzania energii elektrycznej, linie energetyczne, rurociągi gazowe, ciepłownicze, paliwowe, wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, budynki stacji wodociągowych — oraz zajęte pod nie grunty,
- 6) grunty zajęte na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych,
- 7) budynki gospodarcze związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub działów specjalnych produkcji rolnej albo działalnością leśną,
- 8) nieruchomości lub ich części zajęte na potrzeby prowadzenia przez stowarzyszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, wychowania, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, oraz grunty zajęte trwale na obozowiska i bazy wypoczynkowe dzieci i młodzieży,
- 9) stanowiące własność Skarbu Państwa lub gminy grunty pod lasami, grunty leśne oraz grunty pod budynkami gospodarczymi i budowlami związanymi z działalnością leśną, z wyjątkiem gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste albo zajętych na działalność inną niż leśna,

- 10) budynki i grunty wpisane do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajmowanych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- 11) nieruchomości lub ich części zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie odrębnych ustaw.

2. Rada gminy może wprowadzić inne zwolnienia niż określone w ust. 1.

Rozdział 3

Podatek od środków transportowych

Art. 8. Opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych podlegają pojazdy samochodowe, ciągniki, przyczepy, motorowery oraz wyposażone w silniki jachty, promy i łodzie, zwane dalej „środkami transportowymi”.

Art. 9. 1. Obowiązek podatkowy w podatku od środków transportowych, z zastrzeżeniem ust. 2, ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych. Jak właściciele traktuje się również jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany lub wpisany do rejestru.

2. W wypadku zmiany właściciela środka transportowego zarejestrowanego lub wpisanego do rejestru, obowiązek podatkowy ciąży na poprzednim właścicielu do końca miesiąca, w którym nastąpiło przeniesienie własności.

3. Obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1, powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został zarejestrowany lub wpisany do rejestru, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego lub wpisanego do rejestru — od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty.

4. Obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1, wygasa z końcem miesiąca, w którym środek transportowy został na stałe wycofany z ruchu (wyrejestrowany) lub zbyty.

5. W razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, zmiany miejsca zamieszkania lub siedziby — osoby i jednostki, o których mowa w ust. 1, są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności.

6. Organem podatkowym w sprawach podatku od środków transportowych jest organ gminy, na której terenie znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba podatnika, a w odniesieniu do jachtów, promów i łodzi — na której terenie są zarejestrowane.

Art. 10. 1. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stawek podatku od środków transportowych, z uwzględnieniem rodzaju środka, pojemności skokowej silnika lub ładowności albo masy całkowitej, z tym że roczna stawka podatku od jednego środka transportowego nie może przekroczyć:

- 1) od motoroweru — 40.000 zł,
- 2) od motocykla — 150.000 zł,
- 3) od samochodu osobowego — 500.000 zł,
- 4) od pozostałych — 900.000 zł.

2. Rada gminy może obniżać stawki określone w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 11. 1. Podatek od środków transportowych, z zastrzeżeniem ust. 2, jest płatny w dwóch równych ratach, w terminie do dnia 15 lutego i do dnia 15 września każdego roku.

2. Jeżeli obowiązek podatkowy powstał:

- 1) po dniu 1 lutego, a przed dniem 1 września roku podatkowego, podatek za ten rok płatny jest w dwóch równych ratach w terminie:
 - a) w ciągu 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego — I rata,
 - b) do dnia 15 września roku podatkowego — II rata,
- 2) po dniu 1 września, podatek jest płatny jednorazowo w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego.

3. Jeżeli obowiązek podatkowy powstał lub wygasł w ciągu roku podatkowego, stawki podatku określone w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 10 ust. 1, ulegają obniżeniu proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których nie istniał obowiązek podatkowy.

4. Osoby i jednostki, o których mowa w art. 9 ust. 1, uiszczają podatek od środków transportowych — bez wezwania — na rachunek budżetu gminy, o której mowa w art. 9 ust. 6.

Art. 12. 1. Zwalnia się od podatku od środków transportowych:

- 1) pod warunkiem wzajemności — środki transportowe będące w posiadaniu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i innych misji zagranicznych, korzystających z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, oraz członków ich personelu, jak również innych osób zrównanych z nimi, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają miejsca pobytu stałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) środki transportowe stanowiące zapasy mobilizacyjne,
- 3) samochody osobowe, motocykle oraz motorowery należące do inwalidów i używane przez nich do celów niezarobkowych, z tym że zwolnienie to obejmuje tylko jeden pojazd.

2. Za inwalidów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, uważa się:

- 1) inwalidów I i II grupy,
- 2) inwalidów III grupy ze schorzeniami (uszkodzeniami) kończyn, którzy zgodnie z orzeczeniem zakładu służby zdrowia, upoważnionego do prowadzenia badań lekarskich kierowców i kandydatów na kierowców, mogą kierować pojazdem,
- 3) inwalidów, u których zakład służby zdrowia stwierdził przydatność posiadania pojazdu ze względu na inwalidztwo,
- 4) inwalidów wojennych i wojskowych.

3. Zwolnienie od podatku określone w ust. 1 pkt 3, stosuje się również, gdy pojazd jest zarejestrowany na współmałżonka lub jednego z rodziców inwalidy, pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.

4. Rada gminy może wprowadzać inne zwolnienia niż określone w ust. 1.

Rozdział 4

Podatek od posiadania psów

Art. 13. 1. Obowiązek podatkowy dotyczący podatku od posiadania psów ciąży na osobach fizycznych posiadających psy.

2. Podatku od posiadania psów nie pobiera się:

- 1) pod warunkiem wzajemności — od członków personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsu-

larnych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają miejsca pobytu stałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- 2) z tytułu posiadania psów będących pomocą dla osób kalekich (niewidomych, głuchoniemych, niedołączonych),
- 3) od osób w wieku powyżej 70 lat prowadzących samodzielnie gospodarstwo domowe — od jednego psa,
- 4) z tytułu posiadania psów utrzymywanych w celu pilnowania gospodarstw rolnych — po dwa na każde gospodarstwo, a utrzymywanych w celu pilnowania stad na pastwiskach — bez względu na liczbę.

Art. 14. Rada gminy:

- 1) ustala wysokość stawek podatku od posiadania psów, z tym że podatek od jednego psa nie może przekraczać 40 tys. zł rocznie,
- 2) określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności tego podatku,
- 3) zarządza pobór podatku od posiadania psów w drodze inkasa oraz określa inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso,
- 4) może wprowadzić inne zwolnienia niż określone w art. 13 ust. 2.

Rozdział 5

Oplaty lokalne

Art. 15. 1. Oplatę targową pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach.

2. Targowiskami, o których mowa w ust. 1, są wszelkie miejsca, w których jest prowadzony handel z ręki, koszów, stoisk, wozów konnych, przyczep, pojazdów samochodowych itp., a także sprzedaż zwierząt, środków transportowych i części do środków transportowych.

3. Oplatę targową pobiera się niezależnie od należności przewidzianych w odrębnych przepisach za korzystanie z urządzeń targowych oraz za inne usługi świadczone przez prowadzącego targowisko.

Art. 16. Zwalnia się od opłaty targowej osoby i jednostki wymienione w art. 15 ust. 1, które są podatnikami podatku od nieruchomości w związku z nieruchomościami lub obiektami budowlanymi nie złączonymi trwale z gruntem położonym na targowisku.

Art. 17. 1. Opłata miejscowa jest pobierana od osób fizycznych przebywających czasowo w celach wypoczynkowych, zdrowotnych lub turystycznych w miejscowościach posiadających korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tych celach — za każdy dzień pobytu w takich miejscowościach.

2. Opłaty miejscowej nie pobiera się:

- 1) pod warunkiem wzajemności — od członków personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają miejsca pobytu stałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) od osób przebywających w szpitalach lub zakładach uzdrowiskowych oraz sanatoriach,
- 3) od osób niewidomych i ich przewodników,
- 4) od podatników podatku od nieruchomości z tytułu posiadania domów letniskowych położonych

w miejscowości, w której pobiera się opłatę miejscową,

- 5) od zorganizowanych grup dzieci i młodzieży szkolnej.

3. Wojewoda, na wniosek rady gminy, po uzgodnieniu z Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa ustala miejscowości odpowiadające kryteriom określonym w ust. 1, w których pobiera się opłatę miejscową.

Art. 18. Rada gminy może wprowadzać opłatę administracyjną za czynności urzędowe wykonywane przez podległe jej organy, jeżeli czynności te nie są objęte przepisami o opłacie skarbowej.

Art. 19. Rada gminy:

- 1) określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłat określonych w ustawie, z tym że:
 - a) stawka opłaty targowej nie może przekroczyć 600.000 zł dziennie,
 - b) stawka opłaty miejscowej nie może przekroczyć 1.350 zł dziennie,
 - c) opłata administracyjna nie może przekroczyć 200.000 zł,
- 2) zarządza pobór tych opłat w drodze inkasa oraz określa inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso,
- 3) może wprowadzać inne niż wymienione w ustawie zwolnienia od opłat lokalnych.

Rozdział 6

Przepisy końcowe

Art. 20. 1. Górne granice stawek kwotowych określone w art. 5 ust. 1, w art. 10 ust. 1, w art. 14 pkt 1 i w art. 19 pkt 1, poczynając od 1991 r. ulegają corocznie podwyższeniu na następny rok podatkowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów roku, w którym stawki ulegają podwyższeniu, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

2. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określa granice stawek kwotowych na każdy rok podatkowy z uwzględnieniem zasady określonej w ust. 1.

3. Wskaźnik wzrostu cen, o którym mowa w ust. 1, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie 15 dni po upływie trzeciego kwartału.

Art. 21. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o podatku drogowym, należy przez to rozumieć podatek od środków transportowych, o którym mowa w niniejszej ustawie.

Art. 22. W 1991 r. osoby i jednostki określone w art. 6 ust. 8 są obowiązane złożyć deklarację, o której mowa w tym przepisie, oraz wpłacić podatek od nieruchomości za styczeń w terminie do dnia 15 lutego 1991 r.

Art. 23. Traci moc ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 12, poz. 50, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i Nr 74, poz. 443 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198).

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do opłat należnych po tym dniu oraz poczynając od roku podatkowego 1991 do należnych podatków.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*